

KOUZLO OHNĚ A ROZŽHAVENÉHO ŽELEZA

ŽÁR OHNĚ A SVALNATÝ CHLAPÍK V HRUBÉ ZÁSTĚŘE BUŠÍCÍ KLADIVEM DO ROZŽHAVENÉHO KOVU. PŘESNĚ TAK, JAK TO OBČAS VÍDÁME NA RŮZNÝCH AKCÍCH NEBO V POHÁDKÁCH, SI PŘEDSTAVUJEME PRÁCI KOVÁŘE. JE TAKOVÁ I SKUTEČNOST?

autor: Pavel Stojar

foto: depositphotos.com

Pavel Stojar, archiv Vítězslava Bobčika

Není mnoho jiných profesí, které mají tak svébytnou atmosféru. Vítězslava Bobčika z Podolí u Uherského Hradiště si kovadlina s kladivem podmanila už v dětství, na své řemeslo nedá dopustit.

„Dnešní doba řemeslu moc nenahrává, moderní technologie umožňují jiné možnosti výděлку. Ale když vás to chytne, tak vás to nepustí. Ať už jako řemeslo nebo aspoň koníček. Kovářství je krásná práce. Jen se nesmíte bát ušpinit si ruce,“ zdůrazňuje Vítězslav Bobčík.

Jak jste se dostal ke kovářství?

Dá se říci, že to je to naše rodinná tradice. Můj dědeček se vyučil v oboru kovář - podkovář na kurzu na vojně v Košicích a po návratu se tímto řemeslem začal živit. Věnoval se ale spíše zámečnické kovařině, vyráběl různá

děrovadla, pákové nůžky, zemědělské nástroje. Zkrátka to, co si tehdejší doba žádala. V tomto prostředí jsem se pohyboval už od dětství. Kovárna mě táhla od malička, trávil jsem v ní s dědečkem hodně času.

Co člověk potřebuje k tomu, aby mohl dělat uměleckého kováře? Je nejdůležitější fyzická síla?

Podívejte se na mě, nejsem žádný urostlý obr. V dnešní době nám s tou nejtěžší prací hodně pomáhají stroje, jako například buchary. Samozřejmě často je pořád nutná kovadlina a kladivo v ruce.

A co znalost technologie, umělecká představivost nebo výtvarný cit?

Po základní škole jsem šel do učiliště MESIT v Uherském Hradišti, kde se vyučoval obor umělecký kovář - zámečník zakončený závěrečnou zkouškou a výučním listem. Byli jsme tehdy v ročníku čtyři kováři. Během těchto tří let jsem se s oborem do hloubky seznamoval. Na výtvarno

tam ale nebyl kladený důraz, šlo o řemeslo. Pak jsem se dozvěděl o Střední uměleckoprůmyslové škole v Turnově, která má tradici už 140 let. Učí se tady zlatníci, brusiči drahých kamenů a také umělečtí kováři. Po talentových zkouškách jsem se tam dostal a v roce 2001 odmaturoval. Člověk se učil u akademických sochařů a malířů, hodiny s nimi byly velmi přínosné. Asi právě tady se můj výtvarný cit rozvinul nejvíc.

robi, ale zároveň může některé své věci dovézt, vystavit a nabízet. Škoda, že jich nyní moc nebylo. Například na Helfštýně se loni konalo jen Noční kování, kdy kováři pracovali pouze jeden den od pěti do půlnoci. A pak ještě v září proběhlo mezinárodní sympozium v Bečově nad Teplou.

Hodně oblíbená jsou kovářská sympozia, tedy když jim ještě před covidem přála doba. Ukázky práce naživo jsou pro návštěvníky velmi atraktivní. Stejně jako prezentace na jarmarcích lidových řemeslníků. Účastníte se jich?

Když člověk vyrazí třeba na nějaký jarmark a zdálky slyší kovadlinu, hned zbystří... To řemeslo má obrovské kouzlo a kovářské akce jsou pro diváky velice efektní. Snažím se jich účastnit, pokud to jde. Je to hodně přínosné. Za ty roky jsem na nich nasbíral spoustu zkušeností a také kamarádů. Jde o vzájemné setkávání se a také o prezentaci vlastní práce. Člověk tam něco na ukázkou vy-

Vyrábíte s kovářinou i za hranice?

Před časem jsem se přidal ke kamarádům, kteří založili spolek Kováři Olomouckého kraje. Někteří z těchto chlapků pracovali u světoznámých kovářů v Itálii, například s legendárním Claudiem Botterem. Právě v Itálii se koná mnoho podobných akcí a měl jsem tu čest tam s olomouckým spolkem českou kovářinu reprezentovat. Na takové akce jezdím i do Německa nebo Rakouska. Bývají i v zámoří, ale těch jsem se ještě neúčastnil. Absolvoval jsem ovšem půlroční stáž v Middletownu poblíž New Yorku u kováře a českého emigranta Václava Bařiny.

Co po vás lidé chtějí, co nejčastěji vytváříte?

Je to různé. Hodně se dělají zábradlí a brány do exteriérů, ale také spousta drobnějších věcí do interiérů, potřeby ke krbu, garnýže, svícny. Tyto stavební a domovní doplňky jsou v kovářině nejčastější. S čímkoliv někdo přijde, snažím se vyhovět.

Přichází zákazníci s vlastní představou nebo sám vymýšlíte vzhled a tvar věcí?

Z velké většiny jsou to mé návrhy. Lidé mi popíšu svou vizi a já se na ni snažím naladit, aby byla spokojenost na obou stranách. Aby návrh i konečná realizace odpovídala zákaznickým představám, jeho vkusu a potřebám, protože ten předmět většinou bude používat desítky let.

Jaký je zájem o vaši produkci?

Začínal jsem v podstatě jen po známostech. Pak se zájem rozvíjel a rostl. Teď je té práce tolik, že si člověk musí vybírat. Myslím, že kovářství je na vzestupu, a s tímto řemeslem začíná i hodně mladých.

Dokážete říci, co nejzajímavějšího jste vyrobil?

Viděl jsem někde ukovanou kytici růží...

Těch růží už jsem udělal hodně, i pro svou manželku nebo pro mámu. Ale ukoval jsem třeba kočku s kotátkem. Myslím, že to dopadlo velmi dobře. Kočku jsem pak dělal ještě několikrát. Byla to i další nejrůznější zvířata, jako ptáci nebo gepard. Některá jsou k vidění v KovoZoo ve Sta-

rém Městě. Skutečně ojedinělá práce jsou sochy andělů v životní velikosti u kaple v Podolí. To už byla opravdová sochařina a myslím, že se povedly a areál pěkně doplňují.

Vy jste řemeslo převzal po dědečkovi, máte už v rodině nějakého následovníka?

S rodinou jsem začal později, takže mé děti jsou zatím malé. Dcera Rozárka má čtyři roky a železo ji zatím moc nenadchlo. Syn Mikuláš má sice teprve rok a půl, ale když slyší nějaký hluk z kovářny, je z toho nadšený. Pokud mu to vydrží, najde se možná i následník. Tak uvidíme, třeba ho to chytí až trošičku povyroste. Bylo by to samozřejmě hezké.

KOVÁŘ VÍTĚZSLAV BOBČÍK

- Vítězslav Bobčík se narodil v roce 1979 v Uherském Hradišti. Vyrůstal ve vesnici Podolí v rodině s tradicí kovářského řemesla.
- Jeho dědeček Antonín Ševčík byl vyučeným kovářem a podkovářem, provozoval také zámečnictví.
- Toto prostředí Vítězslava Bobčíka od dětství formovalo, a tak není divu, že se rozhodl pro kovářské řemeslo. Nejprve se ho učil na Střední škole MESIT v Uherském Hradišti, kde byli jeho mistři Jaroslav Válek a Michal Wunderlich, pak na Střední uměleckoprůmyslové škole v Turnově u akademického sochaře Jana Mastníka.
- Pracoval dva roky v Paličce u dalšího absolventa turnovské umělecké průmyslovky Petra Čacha.
- V roce 2003 se Vítězslav Bobčík vrátil na Slovácko a obnovil kovářskou dílnu svého dědečka v Podolí.
- Sortiment jeho výrobků představuje širokou škálu předmětů nejrůznějšího účelu i velikosti, od užitkových přes dekorativní až k autorským návrhům.
- Zhotovuje ploty a brány, zábradlí, mříže, kliky a panely, okenní zábrany, dopisní schránky, ale také věšáky, svícny, garnýže, krbové doplňky, nábytek, bytové doplňky, hřebíky, dekorativní podkopy, kované plastiky nebo i hospodářské nářadí. Je schopný vytvořit z kovu téměř vše.
- V září 2020 se stal prvním uměleckým kovářem, který obdržel Cenu Vladimíra Boučka za zachování a rozvoj lidové umělecké výroby.
- Více na jeho webu www.certovakovarna.cz.